

Literatura

- Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.
- Vránová, V. 2011: Archeologické nálezy a lokality na katastru Věrovan, Nenakonice a Rakodav. *Střední Morava* 31, 71–80.

Summary

A small polished axe (Fig. 13), probably made of trachyte, was found in 2024 during a surface survey in the 'U Kamenného kříže' field (Věrovan cadastral area, Olomouc District). The artefact can be broadly dated to the Eneolithic period.

Zdeněk Schenk, Antonín Přichystal, Miroslav Komínek

Zaječí (okr. Břeclav)

„Louky“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Pohřebiště/hřbitov, sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., inv. č. A 105 828 – A 105 856.

Lokalizace: S-JTSK: -591866, -1200187; -591847, -1200122; -591748, -1200143; -591766, -1200209

Stavba se nachází při jižním okraji katastrálního území obce Zaječí v trati „Louky“. Jde o rovinatou krajinu v inundaci řeky Dyje tvořenou obdělávaným polem a několika remízky. V minulosti byl říční systém zcela jiný a značně proměnlivý. O tom svědčí i proměnlivý geologický podklad, tvořený písky, štěrky a místy i jíly.

Samotný prostor stavby navazuje na etapu těžby II/C a II/B, které proběhly v posledních osmi letech a na kterých se podařilo lokalizovat několik sídlištních objektů ze starší doby bronzové (Čížmář 2020). V tomto případě jde zatím o nejjihnější plochu, která byla skrývána a postupně kontrolována v průběhu let 2022–2024, vlastní výzkum proběhl v dubnu 2024.

Bylo lokalizováno několik sídlištních objektů, které ovšem není možné jednoznačně datovat. Jde především o kulové jámy a žlaby, tedy pozůstatky konstrukce staveb, o jejichž širším kontextu nelze, vzhledem k absenci jasných struktur nebo datovacího materiálu, říci nic bližšího. Objekty snad souvisí s blíže neurčeným sídlištěm, které bylo na přelomu pozdní doby kamenné a starší doby bronzové využíváno. Zajímavý je objekt 506, kruhový žlab, u kterého je možné předpokládat jinou než sídlištní funkci (např. sociokulturní ve spojitosti s pohřebním areálem).

Zjištěné pohřebiště odpovídá kultuře zvoncovitých pohárů. Jde o celkem běžné funerální struktury. Vlastní pohřby jsou velmi špatně dochované, včetně zajištěných milodarů, které se skládaly především z fragmentů keramických nádob – několika misek a dalších.

Zajímavý je hrob H801/806 (obr. 14), kde se podařilo zachytit reziduum kostrového hrobu překrytého hrobem s žárovým pohřbem, jenž byl pravděpodobně zbudován později. Bohužel nálezovou situaci značně ovlivnila míra dochování a také spodní voda, která např. u hrobu H804 neumožnila preparaci a dokumentaci nálezové situace.

Velký potenciál má neskrytá plocha orientovaná jižně od skryvek etapy II/D. Do těchto míst pohřebiště zcela jistě pokračuje, nachází se zde jílovito-písčité vyvýšenina.

Obr. 14. Zaječí. Hrob kultury zvoncovitých pohárů. Foto R. Bíško.

Fig. 14. Zaječí. Bell Beaker culture grave. Photo by R. Bíško.

Literatura

- Čížmář, I. 2020: Zaječí (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 61(1), 187–188.

Summary

During a rescue archaeological excavation, part of a burial site and settlement from the Late Eneolithic and Early Bronze Age was excavated in the 'Louky' field (Zaječí cadastral area, Břeclav District). Graves from the Bell Beaker culture were also discovered at this site (Fig. 14).

Richard Bíško, Jiří Kala, Dana Vitulová

Zdounky (okr. Kroměříž)

„U Kaple“, parc. č. 1057/17, 1057/18, 1057/20, 1057/21, 1057/24.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 17.32868E, 49.22735N

Při rozšiřování zástavby individuálního bydlení v lokalitě „U Kaple“ (ul. Cvrčovská) na katastru Zdounky bylo zkoumáno několik parcel (1057/17, 1057/18, 1057/20, 1057/21, 1057/24), na kterých byly zachyceny další archeologické objekty (viz oddíl Neolit). V lokalitě byla již dříve doložena existence sídliště kultury se zvoncovitými poháry (Popelka, Paulus 2023).

Literatura

- Popelka, M., Paulus, M. 2023: Zdounky (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 64(1), 219–220.

Summary

Additional features of the Bell Beaker culture were excavated during the construction of family houses in the 'U Kaple' field in Zdounky (Kroměříž District).

Miroslav Popelka, Martin Paulus